

Nii kodulinn kui kodu vajavad aega ja hoolt

Kodu ja pere on midagi sellist, mida tuleb hoida. Ühelt poolt annab pere meile tuge, teisalt kaasneb sellega vastutus – kõik, mida teeme või otsustame, mõjutab me lähedasi.

Enim peame oma tegevustes arvestama lastega. Nad on nagu aed, mis nõuab pidevat hoolt, et võiks öitsele puhkeda ja hiljem vilja kanda. Seepärast on oluline lastesse investeerida, selle asemel, et ressurssi virtuaalrassesse suunata. Esialgu vajavad nad pidevat tähelepanu, aga järk-järgult hakkavad ise maailma avastama ja muutuvad aina iseseisvamaks. Väheneb sõltuvus vanematest ja suureneb tahe ise asju algatada ja juhtida. Vanemate ülesanne on lastel silma peal hoida ja neid vajadusel aidata. Et pere püsiks, on vaja asju läbi

rääkida, valikuid kaaluda, järeleandmisi teha. Pereks olemine nõuab üheshingamist ja üksteisega arvestamist. Iga tehtud otsus peaks olema parim valik pere kui terviku jaoks.

Samad põhimõtted kehtivad mujalgi, ka linnajuhtimises. Linnapea ei saa olla kivi kuningas, kes kõrgel ametipositiil istub ja ükski toimetab. Linnajuhtimine on meeskonnatöö, kus oluline on kõigi panus. Ühiselt tuleb vastutada nii linnavalitsuse kui linlaste ees. Selleks, et otsused oleks õiged ja liiguksime linnana soovitud suunal, tuleb teisi kuulata ja ise kaasa rääkida. Vaja on julgust unistada, aga ka oskust planeerida, analüüsida ja tegutseda. Julge pealehakkamine on küll pool võitu, aga edukad on vaid need, kes asjad ka lõpuni viivad. Oluline on lennukus mõtetes ja järjepidevus tegudes.

Urmas Kruuse,
Tartu linnapea

Tartu linnapea Urmas Kruuse koos perega: Katrin Kruuse, Urmas Kruuse, Raner Kruuse (19), Kerstin Kruuse (21), Jolandra Kruuse (1).

ERAKOGU

Margus Hanson eelistab jalgsi käia.

Margus Hanson: jalakäija näeb enam linnailu

Jalakäijad pidavad moodustama parema osa inimkonnast. Tartu on parasjagu nii suur, et käepärane asub üldjuhul umbes poolte tunni käimise ulatuses.

Uuringu järgi tehaksegi Tartus 40% käikudest jalgsi. Jala on mõnus käia, on aega ringi vaadata, kohtab tuttavaid inimesi ja märkab ka muudatusi. Tööle on kõigil mõistagi kiire, aga näiteks õhtul koera jalutades on aega põigata ka kohtadesse, kuhu autoga ei satukski.

Kui pole pakilisi päevaseid tööasju, siis eelistan ka mina tööle minna jalgsi. Ja veendun oma silmaga, et Tartu on aastatega kaunimaks muutunud. Majad ja nende ümbrused on paremini hooldatud. Tihti jäävad muidugi silma ülekasvanud hekid. Hästi hooldatud hekk on mitte ainult aia osa, vaid kogu kinnistu kaunistuseks. Ilusa heki saamiseks läheb aastaid, kuid alustame juba täna. Silmailu peab sama palju olema ka linnaparkide hekkidest, mille eest hoolitsemise võtan lähiaastatel oma südameasjaks.

Margus Hanson,
Tartu abilinnapea

Hannes Astok: söögem end eestlasteks

Jalutasin paar päeva tagasi mööda Lembitu tänavat. Südame tegid rõõmsaks mitme maja väravate tahtlikult pandud kastid õuntega – võta ja söö! Minul oma õunaaeda pole, söin rõõmuga. Mõni nädal tagasi peeti Tartu südalinnas Maarjalaata. Milline imeline valik kodumaiseid toiduaineid ja käsitööd! Ja kõik ostsid hoolega. Mulle meeldib elada Tartus, sest inimesed tahavad siin elada sõbralikult ja keskkonnasäästlikult. Kasutan igal võimalusel korduvkasutusega poe-

kotte. Sordin prügi. Kasutan ühistransporti ja sõidan rattaga. Kuidas saaks linn veel sõbralikum olla?

Me peame lähiaastatel viima rätateed iga poe ja koolini, et rattasõitja saaks oma igapäeva-asju turvaliselt ajada. Me peame linlased kaasama linnaeelarve koostamisse, et elanikud saaksid ise otsustada, mis nende kodukandis esmajärjekorras teha tuleb. Ja ma olen veendunud,

et peame ise enam tarbima kodumaist toitu ning nõudma seda ka suurpoodidest. Pole ju normaalne, et tänavuse õunauputuse ajal troonivad Selveris, Rimis ja Maximas endiselt Poola õunad! Uuringud näitavad, et parim võimalus ülekaalu vältimiseks on süüa toitu, mis on toodetud 100 km raadiuses. Minule see mõte meeldib. Sööm end eestlasteks!

Hannes Astok,
Riigikogu liige

ERAKOGU

Triin Anette Kaasik: olen koostööle häälestaja

Kõik me sünnime mingi ülesandega, mille täitmiseks antakse kaasa oskusi ja eeldusi. Tunne vaid oma rada ära ja kasuta andeid, mille siia planeedile tulles kaasa oled saanud.

Naiste elutee üks pühendumisi on emadus. Elu andmine, aga ka iseenese arendamine, et oleks võimeid ja väge lastele elatist teenida. Minu jaoks pole emadus töö ega kohustus, vaid õigus ja kingitus. Kasvan ja arenen koos kolme lapsega. Poeg toob 15aastase värsket loovust, tütre õpetavad 13aastase loogikat ja 6aastase arukust.

Laste abiga leitud ja hoitud loovuse, loogika ja arukuse viin tehasesse. Juhin kilepakendite tootjat Estiko Plastarit. Mõni meie toode on eestlastel iga päev näpu vahel – leiva- või suhkrupakend, prügikott või kasvahoonekile. Need on meeldivat väge täis, sest energia, mis ümbritseb asja tegemist, jääb sinna sisse.

Meie tehases on juhtunud midagi ebaeestilikku – meeskond töötab ühtses rütmis, üksteisega arvestades ja ühte jalga astudes. Koostööle häälestamine teeb mind õnnelikuks, seda ülesannet siia ilma

LAURI KULPSOO

Triin Anette Kaasikul on õnnestunud inimesed meeskonnaks ühendada nii tööil kui ka sõprade ringis.

täitma tulingi.

Teen seda ka sõpruskonnas – korraldan raba- ja metsamatku, sest ilma ühistegevusest sõprus ei püsi. Vabal ajal mängin golfi, et saaks heade inimestega värskes õhus lävi-

da. Suhtlemist ja mõtisklust soosiva golfi kõrval harrastan suuremat füüsilist koormust ja adrenaliinipurskeid võimaldavat tennist.

Kui paljusid õnnelikke inimesi te tunnete? Selliseid, kes teevad endale sobivat tööd ja

harrastavad asju, mille eest piisavalt kiidetakse? Mina olen üks selline – helde saatuse abiga sattunud õigele teele.

Triin Anette Kaasik, ASi Estiko Plastar juhatuse esimees

ERAKOGU

Sven Illing näeb Tartu lennujaamal suurt kasvupotentsiaali.

Sven Illing: Tartu konkureerib maailmaga!

Tänu kaasagsetele kommunikatsioonivahenditele on Tartus olles võimalik osaleda nii globaalses äris kui teha maailmatasemel teadust. Nii mõnedki Tartu IT-firmad on juba tõestanud, et suudavad Tartus paiknedes maailmas läbi lüüa.

Loomulikult vajame me selleks ka lennuühendust põhiliste keskustega ning usun, et see on saavutatav. Hiljuti alanud lennud Stockholmi ja Riiga on ühe unistuse täitumine. Lennuühendus võib järgneva kümne-viieteistkümnepäevase jooksul veel väga oluliselt paraneada. Tõuke sellele annaksid majanduskasv ja uued ökonoomsed lennukid, mis sobivad väikelennujaamadele.

Peame toetama innovatiivseid ja teadmispõhiseid ettevõtte-

luse arengut Tartus, sh panustama jätkuvalt haridussüsteemi ja ärgitama inimesi ettevõtlusega alustama.

Minu käest on küsitud, et miks mulle meeldib Tartus elada. Aga sellepärast, et Tartus ei pea 2-3 tundi päevas transpordivahendis veetma, minu kodulinn on roheline, vaikne ja turvaline. Ja muidugi on siin ka Eesti parim haridussüsteem, kõrgkultuur ja mis kõik veel. Pärast elamist suuremates linnades (Milanos, Pekingis ja Manchesteris), hakkasin ma tõeliselt hindama Tartu vooresid.

Hea elukeskkond määrab selle, kas Tartus soovivad elada töökad ja haritud inimesed, kelle teadmised, loovus ja ettevõtlikkus viivad Tartut edasi.

Sven Illing, Tartu Teaduspargi arendusdirektor

Ma ♥ Tartut

Töötame südamega Tartu heaks!

Verni Loodmaa: ligitõmbav linn elanikule ja külalisele

Tartu on ainulaadne kombinatsioon vanast ja uuest, kus vaikselt elamupiirkond haakub kaasaegse linnasüdamega.

Nii on öelnud ametlike delegatsioonide liikmed ja turistid, kellega vestelnud olen. Linnaruumi tasakaalustatud areng on võtmesõnaks, mis puudutab nii linlast kui ka külalist.

Tartlased vajavad häid ja privaatsed elutingimusi. Kvissentali elurajoon ja arenev Ihaste on ehedateks näideteks kaasaegse mõtte sobitumisest ajaloolisse ja väljakujunenud linnaipile. Uskuge, tänu detailidele läbimõeldud lahendustele saavad nad peagi samalaadse märgilise tähenduse, nagu on

Tähtvere, Tammelinn, Karlova ja Veeriku, Annelinnast rääkimata.

Külalisi meelitab omanäoline linnaruum. Tartu avatuse suurendamiseks on head võimalused. Tarvitseb vaid kasta puud, mis juba kasvab. Rahvusvaheline lennuliiklus on toonud maailma meie koduõuele. Heatasemelised hotellid on valmis majutama nõudlikemaidki turiste. Kasutades Tartu Ülikooli tugevat konverentsimainet ja toetades Vanemuise teatrit ja kontserdimaja, loome eeldused saada tõeliselt suureks linnaks, kus tartlane olla on uhe ja hää.

Verni Loodmaa,
hotellide London ja Pallas juht,
Tartu linnavolikogu aseesimees

Toomas Savi on veendunud, et hea enesetunne algab eelkõige inimese enda soovist oma tervist hoida ja tugevdada.

Toomas Savi: Tartu – tervete inimeste linn

Tartus loodud perearstisüsteem ja uued võimalused tervisespordiga tegelemiseks teevad Tartust tervete inimeste linna.

Aastatel 1992–1995 olin Tartu abilinnapea. Vastutasin tervishoiu, sotsiaalhoolekande ja spordi eest. Tookord oli mureks esmatasandi arstiabi ümberkorraldamine, perearstisüsteemile üleminek. Esimesed perearstid olid diplomeeritud ja sotsiaalminister toetas reformi, mille elluviimine pidi toimuma koostöös ko-

halike omavalitsustega. Perearstikeskuste loomine linnavalitsuses esialgu optimismi ei tekitanud. Puudusid vabad ruumid, ressursid ja kogemused. Polnud selge, kas linnakodanikud uue korralduse heaks kiidavad.

Tartlased rahul

Esimesed perearstikeskused avati ikkagi Tartus ja tänaseks on kõikjal uuele süsteemile üleminek. Uuringud näitavad, et tartlased on tervishoiu ümberkorraldusega rahul. Linnavõimud on linlas-

te tervise nimel teinud õige investeeingu ja TÜ Kliinikum pakub tiptasemel arstiabi.

Terves kehas terve vaim

Medalil on ka teine pool. Tartu teatakse heade mõtete linnana. Kas me ei võiks olla ka tervete inimeste linn? Kuigi ühiskond peab tegelema haigete raviga, tuleb eelisjärjekorras hoolitseda tervise tugevdamise ja säilimise eest. Kodanik peab aktiivne olema, austama ter-

veid eluviise ja väärtustama tervist. Liikumine teeb tervemaks, lisab elule aastaid ja annab neile uue sisu. Linn on loonud võimalusi, et igaüks leiaks sobiva liikumisharrastuse: Ihaste ja Tähtvere spordipargid, kaks täismõõtulist staadioni, kolm spordihalli, Aura Veekeskus, Tartu suusaklubi neliküritus – need on Tartu spordi kaubamärgid. Tuntud riigimees Jaan Tõnisson on öelnud: „Tahan oma tööd kindlama korra järel toimetada, vaimu ja keha tervikult kosutada.“ Toimetagem kõik nii.

Toomas Savi,
Eesti Suusaliidu president

Kogenud võõrustajana teab Verni Loodmaa kindlalt, et külalistele meeldib Tartus sama palju kui elanikele endile.

Toomas Tein: südamega tervise juures

Toomas Tein on mees, kelle eluhoiakuks võib pidada loosungit „kes teeb, see jõuab“.

Tema töökohti, hobisid ning ühiskondlikke tegevusi ette lugedes jääb kahe käe sõrmedest väheseks ning õigupoolest ei olegi tähtis, kui paljude tegevustega Tein hõivatud on, sest peamine on, et ta teeb kõike suure kirega laimatult.

Noorte tervis tähtsaim

Toomas tuli Eesti Teatajaga kohtumise eelsel päeval just Islandilt, kus toimus erialane täienduskonverents ning vast

seetõttu oli ka läbivaks vestluse teemaks inimeste tervis ja eestlaste järjest hõrenevad luud. Tein rõhutas, et tänapäeva noored on füüsiliselt palju nõrgemad kui varasemad põlvkonnad. „Luude tugevdamiseks on inimesel vaja kaltsiumi ning seda omandab ta kõige aktiivsemalt murdeas, kuid tänapäeva noorukid istuvad üha rohkem arvutite taga, jäädes seeläbi ilma nii vajalikust füüsilisest koormusest, mis muudab noore inimese luud ja sü-

dame tugevaks,“ selgitas ta. Tervislik toitumine ja liikumine ehk piisav füüsiline koormus puberteedias laob vundamendi tervete eluks. „Inimese tervis sõltub 50% tema liikumisest ja tervislikest harjumustest, 10% arstiabist, 20% pärikkusest ja keskkonnast,“ lisas doktor.

Hea haridus Tartust

Oma tööst TÜ Kliinikumist rääkides tuleb Teini suule naeratus. Et Toomas on Eesti ortopeedia residentide üldjuhen-

daja, siis meenutas mees, kuidas kevadisel residentuuri eksamil küsis ta ühe Soome arstitudengi käest, miks soovib ta residentuuri Eestis teha, samal ajal kui paljud Eesti meditsiinitudengid õpivad juba teisest kursusest alates soome keelt, et põhjanaabrite juurde tööle minna. Soome tudeng oli vastanud, et ta on Eestis õnnelik ning tõi ka oma pere üle lahe Eestimaale. Tartus antav haridus on kõrgetasemeline ning ka sinne elukeskkond on jõudmas Põhjamaade tasemele.

Eesti Teataja

Toomas Tein teab arstina hästi, et tervise puhul sõltub palju nii inimesest endast kui ümbritsevast keskkonnast.

ERAKOGU

Kristjan Karis jalgrattal orienteerumas.

Kristjan Karis: neli korda aastas pööran ma ära

Suur osa inimesi veedab oma vaba aja arvutimaailmas või raamatute meres. Mõned puhkavad mere ääres või pääsevad igapäevamüra looduse rüpes. Välistamata eelmisi põgenen mina kohati ekstreemsustesse.

Ületan vabatahtlikult riietega jõgesid, sukeldun puusadeni mudasse, kohati tassin seljas raskusi ning piinlen krampide käes nii rattaga sõites kui kanuuga vahemaid ületades. Neli korda aastas pööran ma ära ning võtan koos oma kahe hea sõbraga Miina Härma päevilt osa Swedbank Xd-

ream võistlusest. Miks „rikku-da“ neli nädalavahetust niigi lühikesest suvest, mõistes, et võiduvõimalused on pehmed oeldes nõrgad?

Võtmeks on koostöö

Pärast startipauku tean, et pean läbima erinevad võistlus-etapid, et jõuda finišisse. Tean, et pean töötama koos oma võistluskaaslastega, täitmaks ülesandeid, mis ehk tavasituatsioonis oleksid ületamatud. Koos peame leidma ta-

sakaalu oma võimete, mõistu-

se ning eesmärkide vahel. Mängu võtmeks on koostöö, isiklike piiride tunnetamine ning kohati puhtalt tahtejõul töötamine.

Linn kui võrgustike looja

Kindlasti on neid, kes ütlevad, et üks kord nelja aasta jooksul pööravad poliitikutud ära (vähe-malt kohalikul tasandil). Suurem osa poliitikutest teeb seda siiral eesmärgil, et ülejäänud neli aastat kätuda nagu mina neli kor-da aastas. Linna juhtimine nii

volikogu kui ka linnavalitsuse tasandil on pidev tasakaalu leidmine ning prioriteetide seadmine. Mis ehk täna isegi olulisem – oma ja linna piiride tunnetamine.

Xdream on minu jaoks lisaks kõigele ka võrgustike ja tutvuste looja, mõtete vabastaja ning koondaja. Just sarnastele tegevustele peab Tartu linnavalitsus lähenevate aastate jooksul üha enam tähelepanu pöörama.

Aga seniks kuni ilma jätkub – ratta selga!

Kristjan Karis,
Eesti Rahva Muuseumi Ehituse SA projektijuht

Toomas Kapp: Tartu on parim paik laste kasvatamiseks

Me elame Tartus õnnelikku elu – siin on turvaline, head tervise teenused, konkurentsivõimelised haridusasutused, tasemel sportimise ja vaba aja veetmise võimalused. Ole mees ja kasuta!

Kolme lapse isana olen uhke, et Tartu on lastele kasvatamiseks parim keskkond Eestis. Tänu Tartu heale taustale olen sel aastal kahe vahetusõpilase asendusisana – meie peres elavad Mariandrea Mehhikost ja Taua Brasiiliast.

Vaba aega täidan aktiivse tegevusega – mängin heade sõpradega korvpalli, soojema ilmaga mõõdan

rattaga maanteekilomeetreid, käin soodes looduse ilu nautimas ja talvel „patareide laadimise“ eesmärgil mägedes lumelauaga järske nõlvu „vallutama“. Keha ja vaimu karastamiseks käin Emajões igal aastal ujumas.

Lastega hoiaime elus vanaa maaelamist koos vanal ajal elu oluliste tegevustega ja põlvkondadevahelise mälu hoidmiseks korrastame tema noorpõlves istutatud metsa.

Heade sõpradega Tartu Toome Rotary klubist leiame, et ka puuetega lapsed väärivad inimväärsust ja huvitavat elu, seetõttu toetame Maarja küla arendamist.

Toomas Kapp
ASI Tartu Veevärk juhataja

Keha ja vaimu saab tasakaalus hoida ka lihtsate kodutöödega.

Ilme-Tiiu Tinni: igati pensionärisõbralik Taaralinn

Tartu linn on hoolt kandnud nii pensionäride ainelistele kui ka vaimsete huvide eest, pakkudes soodustusi ning linnaelus kaasa löömise võimalusi.

Kui ma ei oleks Reformierakonna liige, vaid tavaline parteitu pensionär, kelle poolt ma siis eelseisvatel kohalikel valimistel hääletaksin? Kindlasti Reformierakonna poolt, ja mitte ainult sellepärast, et meie erakonna juhatus seisab praegu kõige kindlamalt pensionäride kätkestamise vastu, vaid ka sellepärast, et just Reformierakonna juhtimisel on Tartu kujunenud üheks Eesti kõige pensio-

näridesõbralikumaks linnaks.

Võtame näiteks maamaksu, mille tõstmine Tallinnas kutsus esile maaomanike suure pahameeletormi. Tartus on maamaksu määr püsivalt muutumatuna. Pensionäride maamaksuvabastuse ajaloogu algab aastast 1994 ja siis oli maksuvaba summa 200 krooni. Hiljem on see summa tõusnud 400 kroonini, nii et nendel pensionäridel, kelle maksusumma jääb alla nimetatud piiri, ei tulegi maamaksu pärast mingit muret tunda.

Pensionäride aktiivne elu

Bussisõit on Tartu linnaliinidel mittetöötavatele pensionäri-

dele alates 65. eluaastast tasuta. Ka teatris käimine on püütud teha võimalikult taskukohaseks. Selleks maksab linn oma eelarvest Vanemuisele toetust, et teater võimaldaks eakatele sooduspileteid. Põhimõte on selles, et inimesed, kes elavad ainult pensionist, ei peaks kodus nelja seinaga istuma, vaid saaksid samuti linnas ringi liikuda ja kultuurielust osa võtta.

Neid näiteid võiks tuua veel, aga pensionäre ei

Ilme-Tiiu Tinni kinnitab, et pensionäridel on Tartus hea elada.

ERAKOGU

huvita muidugi ainult ainelistel hüvedel, vaid ka võimalus ise oma linna asjade üle otsustamisega kaasata. Ning seda mitte ainult valimistel, vaid ka valimistevahelisel ajal. Sel eesmärgil tahavad Tartu reformierakondlased kokku kutsuda alaliselt tegutseva pensionäride ümarlauda, mis pakuks tegevusvõimalust eakatele, kes enam tööl ei käi, aga tahavad kindlasti oma linna eest veel midagi ära teha.

Ütle oma sõna sekka!

Lõpetuseks ei saa jätta rõhutamata, et valimised ei ole pelgalt vormitõimimine, vaid nende taga on

nii meie linna homme nägu ja areng kui ka kaugem tulevik. Kas valitavast uuest volikogust saab meie eneseteadvus ka järgnevatel aastatel tuge ning muutuvad tegelikkuseks linnaelanike soovid, sõltub nüüd eeskätt valijate oskusest eristada tegijaid lubajatest ja soovist ka ise valimistel tingimata osaleda.

Ilme-Tiiu Tinni,
pensionär

Eesti Teataja

Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Toimetusega saab tööpäevadel 10-14
ühendust telefonil 5850 1122 ja
meiliaadressil: teataja@reform.ee